

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IV-A CIVILĂ

Decizia civilă nr.626A

Ședința publică din data de 20.04.2023

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE: judecător ANDREEA POPESCU

JUDECĂTOR: ANA-CRISTINA CIOBANU DORDEA

GREFIER: DORIN AMZULOIU

Pe rolul Curții se află soluționarea apelului formulat de apelanta-reclamantă NĂSTASE DANIELA împotriva încheierii de ședință din 07.10.2022 și a sentinței civile nr. 1612/21.10.2022, pronunțată în dosarul nr. 9819/3/2022 de către Tribunalul București – Secția a V-a civilă în contradictoriu cu intimații-pârâți ARDELEAN FLORICA-LUCIA, OPRIȘ ANDRA-LAVINIA și OPRIȘ VLADIMIR-CODRUȚ, în cauza având ca obiect „acțiune în declararea simulației”.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 23.03.2023, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la datele de 06.04.2023, apoi la 20.04.2023, când, în aceeași compunere, a decis următoarele:

CURTEA

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București Secția a V-a Civilă la data de 14.04.2022, reclamanta Năstase Daniela a solicitat, în contradictoriu cu pârâții Opriș Andra-Lavinia, Opriș Vladimir-Codruț și Ardelean Florica-Lucia, să se constate caracterul simulat al contractului de vânzare-cumpărare autentificat de BNP Camilia Mîndra Gheorghiu sub nr. 139/29.01.2002, prin care Cernășov Tamara a transferat proprietatea imobilul situat în București, sector 1, str. Cristian Tell nr. 15, compus din teren având număr cadastral 218282 și construcție având număr cadastral 218282-C1 către defunctul Opriș Paul (moștenit ulterior de pârâți), precum și obligarea pârâților să îi lase în deplină proprietate și liniștită posesie imobilul menționat.

În motivare a arătat, în esență, următoarele:

La 06.01.2014 Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 Judecători, prin Decizia nr. 1, a soluționat definitiv dosarul nr. 1919/1/2013 și a stabilit, printre altele, că „tranzacția prin care Tamara Cernășov i-a vândut imobilul din strada Cristian Tell lui Paul Opriș a fost una simulată, nereală”.

Deși nu au fost părți în dosarul penal nr. 1919/1/2013, reclamantii (moștenitorii lui Paul Opriș) au fost participanți procesuali (martori), fiind audiați în cauză și având deplină cunoștință de soluția pronunțată. De altfel, ÎCCJ a făcut referire expresă la declarațiile acestora (date în cursul urmăririi penale și a cercetării judecătorești) și a reținut că „moștenitorii lui Opriș au tins să-și valorifice un interes material propriu prin poziția din dosarul penal” și că „au făcut declarații nereale”. La f. 156 din hotărârea penală se arată „Dincolo de aspectele deja analizate, care ridică serioase semne de întrebare asupra circumstanțelor în care s-a realizat dobândirea și înstrăinarea imobilului, caracterul simulat al actului încheiat între Tamara Cernășov și Paul

Opriș a fost dovedit implicit, prin împrejurări ulterioare și care au vizat circumstanțele în care s-au realizat lucrările de renovare la acest imobil”. De asemenea, la f. 161 s-a reținut că „Simplul fapt că există un act autentic de vânzare-cumpărare, ca și împrejurarea că după moartea lui Paul Opriș imobilul a intrat în masa succesorală și a fost stăpânit de către moștenitorii acestuia, nu sunt suficiente pentru a proba adevărata stare de fapt. În realitate, din perspectiva legii penale atât actul autentic, cât și împrejurarea (reală sau nu) a posesiei imobilului de către alte persoane decât inculpații Năstase creează doar o prezumție relativă (aparență) în legătură cu beneficiarul lucrărilor de renovare.

În acest context nu este de neglijat interesul propriu al moștenitorilor defunctului Paul Opriș de a susține că imobilul a aparținut cu adevărat acestuia, chiar dacă situația de fapt este alta, câtă vreme o asemenea conduită le-a adus un avantaj patrimonial (întrucât, în condițiile decesului susnumitului și a declanșării cercetărilor penale în legătură cu acest imobil, de convență sau nu cu inculpații Năstase, au înțeles să profite de situația „de jure” creată de existența actului autentic și de lipsa de interes a acestora de a o contesta, dată fiind situația în care cei din urmă se aflau)”.

În esență, raționamentul instanței penale a fost următorul: actul public - contractul de vânzare-cumpărare autentificat cu încheierea nr. 139/29.01.2002 emisă de BNP Camelia Mîndra Gheorghiu, prin care Paul Opriș ar fi dobândit Imobilul, are caracter simulat, nereal - ceea ce constituie o cauză de inexistență a operației de înstrăinare; în lipsa actului public (nereal), imobilul ar reveni prin transmisiune universală către Daniela Năstase, unic moștenitor (testamentar) al mătușii sale Tamara Cernășov; actul „secret” - fără a fi constatat de vreun înscris - îl reprezintă convenția reală a părților de lipsire totală de efecte a actului public, cu consecința transmiterii pe cale succesorală a imobilului în patrimoniul reclamantei.

Întrucât nu pot exista două realități paralele - una guvernată de legea penală și una guvernată de legea civilă, a susținut că are interesul legitim ca instanța de judecată să se pronunțe asupra calității de proprietar al imobilului printr-o hotărâre care să poată fi înregistrată în registrul de publicitate imobiliară și să fie opozabilă părților: fie instanța penală s-a înșelat, contractul nu este simulat, iar reclamanta nu este proprietara imobilului, fie instanța penală a dat o dezlegare obligatorie situației de fapt, iar atunci statul trebuie să se asigure că hotărârile sale judecătorești sunt respectate și duse la îndeplinire sub toate aspectele.

În ceea ce privește acțiunea în revendicare, a solicitat să se compare titlurile și să se rețină că, urmare a simulației, imobilul a intrat în patrimoniul reclamantei, pe cale de moștenire, în timp ce părții nu au titlu.

Prin sentința civilă nr.1612/21.10.2022 Tribunalul București Secția a V-a civilă a respins excepția prescripției dreptului material la acțiune ca neîntemeiată și a respins cererea de chemare în judecată ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, cu privire la excepția prescripției dreptului material la acțiune, a reținut că acțiunea în simulație este o acțiune personală, în constatare, imprescriptibilă. Această soluție este în concordanță cu principiul potrivit căruia aparența în drept poate fi înlăturată oricând, actul juridic simulat nefiind susceptibil de consolidare prin trecerea timpului. De asemenea, având în vedere dispozițiile art.563 alin.2 C.civ., s-a reținut caracterul imprescriptibil și al acțiunii în revendicare.

Pe fondul cauzei, s-a reținut că potrivit contractului de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 1109/10.09.2001, Cernășov Tamara a cumpărat imobilul din București, str. Cristian Tell nr. 15, sector 1, compus din teren și construcție, plătind un preț de 8 miliarde lei. Conform contractului de vânzare-cumpărare autentificat cu nr. 139/29.01.2002, Cernășov Tamara a vândut imobilul lui Opriș Paul, căsătorit cu Ardeleanu Lucia, pentru prețul de 9,5 miliarde lei.

Conform certificatului de moștenitor nr. 59/31.05.2005, de pe urma defunctei Cernășov Tamara, decedată la 15.04.2005, a rămas moștenitoare reclamanta, în calitate de legatară universală.

Conform certificatului de moștenitor nr. 120/08.06.2006, de pe urma defunctului Opriș Paul, decedat la 01.05.2006, au rămas moștenitori părții.

Prin decizia penală nr. 1/06.01.2014, pronunțată în dosar nr. 1919/1/2013, Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus condamnarea reclamantei (pentru complicitate la infracțiunea de luare de mită în formă continuată) și a soțului său (pentru infracțiunea de luare de mită în formă continuată), una din fapte constând în aceea că, în perioada 2002-2004, cel din urmă (cu complicitatea reclamantei) a primit foloase necuvenite, reprezentând contravaloarea unor lucrări de construcții și renovare executate la imobilul situat în București, str. Cristian Tell nr. 15, sector 1. Întrucât în prima instanță se dispusese achitarea pentru această faptă, ÎCCJ a statuat că analiza soluției de achitare în privința acestui act material va trebui să poarte în principal asupra calității de proprietar al imobilului și beneficiar al lucrărilor. De asemenea, instanța penală a reținut că probatoriul administrat în cauză a demonstrat, în esență, că tranzacția prin care Tamara Cernășov i-a vândut imobilul din str. Cristian Tell lui Paul Opreș a fost una simulată, nereală și că inculpații Năstase s-au comportat în fapt ca adevărați proprietari ai acestui imobil.

În continuare, ÎCCJ a expus pe larg considerentele pentru care a ajuns la concluzia că tranzacția prin care Tamara Cernășov i-a vândut imobilul din str. Cristian Tell lui Paul Opreș a fost una simulată nereală. În respectivul dosar au fost audiați inclusiv pârâții, însă declarațiile lor au fost înlăturate, pe motiv că asupra lor planează *ab initio* o prezumție de subiectivism, în condițiile în care tind să-și valorifice un interes material propriu. În consecință, ÎCCJ a reținut că implicarea patrimonială a soților Năstase în lucrările la imobilul din str. Cristian Tell dovedește că, în fapt, acesta le aparținea (în condițiile în care inculpata Năstase Daniela fusese desemnată de Tamara Cernășov, prin testament, legatară universală). În concluzie, ÎCCJ a reținut că nu simpla implicare a familiei Năstase în lucrările de renovare a imobilului din str. Cristian Tell, ci maniera în care aceasta s-a făcut a condus la perceperea inculpaților Năstase ca fiind adevărații beneficiari ai lucrărilor executate, ceea ce pune în discuție realitatea operației de vânzare-cumpărare a imobilului între Tamara Cernășov și Paul Opreș.

Tribunalul a reținut că în cauză se invocă o formă specială de simulație, în sensul că contractul de vânzare-cumpărare autentificat cu nr. 139/29.01.2002 (actul public) nu a exprimat voința reală a părților, convenția secretă încheiată între Tamara Cernășov și Paul Opreș fiind în sensul că în realitate nu a existat o vânzare, astfel că imobilul nu a ieșit din patrimoniul Tamarei Cernășov.

Din punct de vedere probator, s-a reținut că din moment ce reclamanta este succesor cu titlu universal al numitei Cernășov Tamara, ar fi trebuit să facă dovada actului secret trebuie cu respectarea art. 1191 și următoarele Cod civil din 1864. Or, reclamanta nu a dovedit existența înțelegerii dintre părțile contractului de vânzare-cumpărare autentificat cu nr. 139/29.01.2002, în sensul că acestea s-au înțeles ca, în realitate, dreptul de proprietate asupra imobilului să nu iasă din patrimoniul numitei Tamara Cernășov.

Cu referire la cele reținute prin decizia penală nr. 1/06.01.2014, în sensul că tranzacția prin care Tamara Cernășov i-a vândut imobilul din str. Cristian Tell lui Paul Opreș (contractul de vânzare-cumpărare autentificat cu nr. 139/29.01.2002) a fost una simulată, nereală, tribunalul a reținut că pârâții nu au fost părți în respectivul dosar (faptul că au fost audiați ca martori nu prezintă relevanță), astfel că hotărârea nu este obligatorie pentru aceștia.

S-a reținut, totodată, că deși art. 435 alin. 2 C.p.c. prevede că „*Hotărârea este opozabilă oricărei terțe persoane atât timp cât aceasta din urmă nu face, în condițiile legii, dovada contrară*”, decizia penală nr. 1/06.01.2014 nu le este opozabilă pârâților, astfel că aceștia nu sunt ținuți să facă dovada contrară, pentru că analiza eventualului caracter simulat al contractului de vânzare-cumpărare autentificat cu nr. 139/29.01.2002 s-a făcut în contextul infracțiunilor de care erau acuzați reclamanta și soțul său, instanța penală stabilind că aceștia au fost adevărații beneficiari ai lucrărilor de construcții și renovare executate la imobilul situat în București, str. Cristian Tell nr. 15, sector 1, care au constituit unul din actele materiale pentru care au fost trimiși în judecată (și în final condamnați). Cu alte cuvinte, instanța penală nu a analizat și nici nu a fost investită să analizeze eventualul caracter simulat al contractului de vânzare-cumpărare autentificat cu nr. 139/29.01.2002 și efectele produse, în plan civil, ci doar dacă reclamanta și soțul acesteia au fost beneficiarii reali ai lucrărilor efectuate, respectiv dacă sunt întrunite sau nu elementele constitutive ale infracțiunii de luare de mită (față de probele administrate, reținându-se că aceștia s-au comportat ca adevărați proprietari).

Pe de altă parte, chiar dacă s-ar reține că decizia penală nr. 1/06.01.2014 le este opozabilă părților, iar aceștia nu au făcut dovada contrară celor reținute, tribunalul a subliniat că de esența simulației este acel acord simulatoriu prin care părțile urmăresc un scop ce poate fi perfect licit (caz în care dezvăluirea realității nu produce efecte vătămătoare) sau unul prin care se urmărește ocolirea unor dispozițiile legale ce instituie norme imperative (taxe, incapacități speciale de a da sau de a primi, etc.), caz în care interesul fraudat poate fi unul de ordine publică și care, din perspectiva părților, chiar ca și sancțiune, impune menținerea aparenței create prin actul public.

În același sens este și principiul potrivit căruia nimeni nu își poate invoca propria culpă (nemo auditur propriam turpitudinem allegans), pentru a beneficia de efectele create chiar prin aceea că a fost de rea-credință (respectiv că prin simulație s-a urmărit un scop ilicit).

În speță, chiar prin decizia penală nr. 1/06.01.2014 s-a reținut că „*De asemenea, inculpații Năstase s-au prevalat de situația juridică aparentă a unui imobil care în realitate le aparținea (casa din str. Cristian Tell), de care au înțeles să se dezică public pentru a împiedica stabilirea răspunderii penale pentru infracțiunea de luare de mită (actul material ce a vizat contravaloarea lucrărilor de renovare a imobilului) și a zădărnici o eventuală cercetare a averii lor reale*”. Prin urmare, dacă se reține că hotărârea penală le este opozabilă părților, în mod evident îi este opozabilă și reclamantei (față de aceasta fiind de natură să se impună chiar cu putere de lucru judecat), astfel că tribunalul a constatat că scopul simulației pretinse de reclamantă a fost unul vădit ilicit, respectiv împiedicarea răspunderii pentru infracțiunea de luare de mită și ascunderea averii reale a numitei Tamara Cernășov (o persoană interpusă, în vârstă de peste 90 ani, reclamanta fiind cea care se ocupa de toate bunurile imobile ale acesteia, așa cum s-a stabilit prin procura autenticată cu nr. 4044/01.11.1999).

Deși reclamanta a susținut constant, în cadrul dosarului penal, că nu este proprietara imobilului din str. Cristian Tell (și deci contractul de vânzare-cumpărare autenticat cu nr. 139/29.01.2002 a exprimat voința reală a părților), aceasta susține în prezent, la un interval de peste 7 ani, că de fapt imobilul nu a ieșit din patrimoniul defunctei Cernășov Tamara (a cărei avere o administra reclamanta), invocând un pretins acord simulatoriu cu Paul Opriș (cumpărătorul de la acel moment), tocmai pentru a dobândi dreptul de proprietate asupra imobilului, a cărui existență a dorit să o ascundă pentru a se sustrage urmăririi penale.

În acest context, tribunalul a reținut că, și dacă a existat o simulație, scopul acesteia a fost vădit ilicit, iar interesul fraudat a fost unul de ordine publică (sustragerea de la răspunderea penală, împiedicarea cercetării unei infracțiuni), astfel că nu poate produce efecte actul „secret” (respectiv că imobilul nu a ieșit din patrimoniul Tamarei Cernășov), impunându-se menținerea aparenței create prin actul public.

Împotriva încheierii de ședință din 07.10.2022 și a sentinței a declarat apel reclamanta Năstase Daniela, solicitând schimbarea în tot a sentinței, în sensul admiterii în întregime a cererii de chemare în judecată.

În ceea ce privește încheierea de ședință din 7.10.2022 apelanta a nu a formulat motive de apel distincte, toate motivele expuse vizând numai sentința apelată.

Apelanta-reclamanta a susținut că argumentele primei instanțe ce au condus la soluția de respingere a acțiunii sunt nefondate și contradictorii.

Sub un prim aspect, s-a susținut că în mod greșit s-a reținut că reclamanta nu a dovedit existența înțelegerii dintre părțile contractului de vânzare-cumpărare, în sensul că acestea s-au înțeles, în realitate, ea dreptul de proprietate asupra imobilului să nu iasă din patrimoniul Tamarei Cernășov.

În această privință, s-a arătat că prin decizia penală nr. 1/6.01.2014, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că analiza soluției de achitare în privința actului material (al infracțiunii de luare de mită) a purtat, în principal, asupra calității de proprietar al imobilului și beneficiar al lucrărilor. Instanța penală a reținut că probatoriul administrat a demonstrat că tranzacția prin care Tamara Cernășov i-a vândut imobilul lui Paul Opriș a fost simulată, nereală și că inculpații Năstase s-au purtat ca adevărați proprietari ai imobilului.

Decizia penală are putere de lucru judecat cu privire la acest aspect, iar părții nu au făcut dovada contrară celor reținute de instanța penală, deși erau ținuți să o facă. Efectele hotărârii

penale nu pot fi ignorate de terți doar pentru că nu au fost parte în acel proces, ele impunându-se cu putere de lucru judecat în fața instanțelor civile, conform dispozițiilor art.22, 44 C.pr.pen. 1968.

Consideră apelanta că nu este necesară tripla identitate de părți, obiect și cauză ci este necesară doar probarea identității între problema soluționată irevocabil și problema dedusă judecării, instanța fiind ținută să pronunțe aceeași soluție. În acest sens apelanta face trimitere la mai multe hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului (Cauza Beian contra României, cauza SC Pilot Service contra României, Cauza Amurăriței contra româniei, Cauza Zazanis contra Greciei), considerând că stabilitatea circuitului civil este afectată dacă în cauze identice se pronunță soluții contradictorii și diametral opuse.

Prin urmare, întrucât instanța penală a dat o dezlegare definitivă juridică cu privire la caracterul simulat al tranzacției dintre Tamara Cernășov și Paul Opreș, dezlegare ce a avut consecințe importante în plan penal (îmbunătățirile la imobil au fost considerate mită, ceea ce nu ar fi fost cazul dacă nu era incidentă simulația), aceasta trebuie să producă efecte depline și în cauza de față, hotărârea ÎCCJ neputând fi contrazisă în considerarea puterii de lucru judecat.

În privința dovedirii simulației, apelanta-reclamantă a mai arătat că prima instanță a avut la dispoziție aceleași probe cu cele administrate în fața instanței penale, situație în care nu putea ajunge la o altă concluzie decât cea a instanței penale, în sensul că actul a fost unul simulat.

În plus, apelanta-reclamantă consideră că prima instanță trebuia să dea eficiență dispozițiilor art.435 alin.2 C.pr.civ. și, astfel, să rețină că o hotărâre judecătorească este opozabilă oricărei terțe persoane atâta timp cât aceasta din urmă nu face, în condițiile legii, dovada contrară.

Tot cu referire la probe, apelanta-reclamantă consideră că prima instanță a făcut o greșită aplicare a dispozițiilor din Noul Cod civil referitoare la proba simulației (art.1292), în condițiile în care actul ce face obiectul cauzei a fost încheiat în anul 2002, sub imperiul vechiului Cod civil.

Cu privire la considerentele primei instanțe în care s-a reținut caracterul ilicit al simulației, prin aplicarea principiului *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*, apelanta menționează că părțile simulației au fost Tamara Cernășov și Paul Opreș, față de care nici instanța penală, nici instanța de fond, nu a reținut vreun scop ilicit în simulație. Instanța penală nu a statuat că simulația s-a încheiat cu acest scop, ci că apelanta-reclamantă împreună cu soțul său ar fi înțeles să se prevaleze de situația juridică aparentă pentru a nu răspunde pentru mita constând în îmbunătățirile efectuate la imobil. Cu alte cuvinte, nu s-a stabilit că Tamara Cernășov a simulat vânzarea imobilului către Paul Opreș cu scopul ca apelanta să primească în viitor îmbunătățiri la un imobil care oricum nu îi aparținea, ci că, la un moment dat, ar fi ales să se prevaleze de situația publică, pentru a nu fi acuzați de luare de mită.

Prin simulație nu s-a urmărit un scop ilicit, cum greșit a reținut prima instanță. Simulația nu a fost făcută de soții Năstase, ci de defuncta Cernășov Tamara, care nu are nicio legătură cu infracțiunea de luare de mită în legătură cu imobilul ce a făcut obiectul contractului cu privire la care se solicită în cauză să se constate caracterul simulat.

Apelanta arată că acțiunea în simulație nu se confundă cu acțiunea în nulitatea actului secret. Simulația, prin ea însăși, este valabilă, sancțiunea acesteia fiind inopozabilitatea actului secret față de terți, iar nu nulitatea. În consecință, în situația în care actul secret a fost valabil încheiat, acesta îți produce efectele între părți. Doar când simulația este ilicită, acțiunea în simulație este dublată de acțiunea în nulitate, în sensul că simulația este sancționată cu nulitatea întregii operațiuni, atât a actului public cât și a actului secret.

În plus, apelanta a menționat că și dacă s-ar fi constatat că prin operațiunea simulației s-ar fi încălcat norme imperative ale legii, ordine publică sau bunele moravuri, sancțiunea nulității ar fi afectat întreaga operațiune, nu numai actul secret. Principiul aplicat de instanță este recunoscut de doctrină ca fiind o excepție de la repunerea în situația anterioară, ca efect al nulității, fără a fi aplicabilă cererilor în constatarea nulității sau cererilor în declararea simulației.

În consecință, față de caracterul simulat al contractului de vânzare-cumpărare, dreptul de proprietate asupra imobilului nu a ieșit niciodată din patrimoniul defunctei Tamara Cernășov,

astfel încât acesta a fost dobândit de apelanta-reclamantă, în calitate de legatară universală a defunctei Tamara Cernășov.

Intimații-pârâți au depus întâmpinare, solicitând respingerea apelului ca nefondat și obligarea apelantei la plata cheltuielilor de judecată.

Analizând sentința apelată prin prisma motivelor de apel, se rețin următoarele:

Întreaga expunere din cuprinsul cererii de apel are ca punct de pornire decizia penală nr.1/6.01.2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care reclamanta a fost condamnată pentru complicitate la infracțiunea de luare de mită, iar soțul său a fost condamnat pentru infracțiunea de luare de mită.

În considerentele deciziei penale s-a reținut că tranzacția prin care Tamara Cernășov i-a vândut imobilul din str. Cristian Tell lui Paul Opreș a fost una simulată, nereală, că inculpații s-au comportat în fapt ca adevărați proprietari ai acestui imobil, iar contravaloarea lucrărilor executate la acest imobil și neachitate au reprezentat foloase necuvenite remise de o altă inculpată, în scopul de a fi menținută în funcția de inspector general de stat la Inspectoratul de Stat în Construcții. (fila 9 vol. II dosar primă instanță).

Instanța penală a mai reținut că „ în realitate, din perspectiva legii penale, atât actul autentic, cât și împrejurarea posedării imobilului de către alte persoane decât inculpații (reclamanta și soțul său) creează doar o prezumție relativă (aparentă) în legătură cu beneficiarul lucrărilor de renovare.” (fila 33 vol. II).

Față de aceste considerente ale instanței penale, apelanta-reclamantă a susținut că decizia penală reprezintă chiar dovada temeiniciei acțiunii în declararea simulației, considerând că este de neconceput ca, referitor la aceeași situație de fapt, instanța civilă să stabilească în sens contrar celor reținute prin hotărârea instanței penale.

Apelul de față aduce, astfel, în discuție efectele pe care le produce o hotărâre pronunțată în materie penală în planul dreptului civil. Altfel spus, dacă poate decizia penală de condamnare a reclamantei să reprezinte însăși proba pentru dovedirea caracterului simulat al înstrăinării și, astfel, să conducă la admiterea acțiunii în declararea simulației și, implicit, a acțiunii în revendicare, cu consecința recunoașterii calității reclamantei de proprietar al bunului.

Din perspectiva dreptului civil, este unanim admis că în cazul în care acțiunea în declararea simulației este formulată de una dintre părțile simulației, operațiunea juridică ce conține actul secret, actul public și acordul simulatoriu, poate fi dovedită în condițiile dreptului comun.

Acestea sunt reprezentate de dispozițiile art.1191 și urm C.civ. 1864, căci contractul de vânzare-cumpărare cu privire la care se invocă caracterul fictiv a fost încheiat în anul 2002, iar potrivit art. 26 C.pr.civ., condițiile de admisibilitate a probelor sunt guvernate de legea în vigoare la momentul săvârșirii faptelor juridice care fac obiectul probațiunii. Așadar, în discuție fiind acte juridice cu o valoare mai mare de 250 lei, proba urma a fi făcută printr-un înscris, sau cel puțin un început de dovadă scrisă, ce putea fi completat cu martori.

Or, în cauză, o astfel de dovadă nu a fost făcută, nefiind administrat niciun înscris sau început de dovadă scrisă care să emane de la autorii pretensei simulații (Tamara Cernășov și Paul Opreș) din care să rezulte caracterul de act public fictiv al contractului de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 139/29.01.2002.

Decizia penală, anterior menționată, nu face nici ea dovada, din punctul de vedere al legii civile, că actul public este un act simulat.

În primul rând, autoritatea de lucru judecat a hotărârii penale în fața instanței civile, astfel cum era reglementată în art.22 din vechiului Cod de procedură penală, sub imperiul căreia a fost pronunțată decizia penală invocată, are în vedere o altă ipoteză, reprezentată de acele situații în care, din diverse motive procedurale sau din voința părții civile, acțiunea civilă nu a fost soluționată în procesul penal, ea urmând a fi soluționată de instanța civilă.

Această ipoteză nu se regăsește în cauza de față, căci instanța civilă nu a fost investită cu soluționarea acțiunii civile din procesul penal finalizat prin condamnarea reclamantei, astfel

încât, contrar celor susținute de apelantă, în cauză nu își găsesc aplicabilitatea dispozițiile art.22 C.pr.pen. 1968.

În realitate, apelanta invocă în dovedirea acțiunii formulate considerentele deciziei penale referitoare la întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii de luare de mită, susținând că atât timp cât o instanță a stabilit caracterul simulat al vânzării, pentru a se ajunge la soluția de condamnare, o astfel de statuare se impune cu autoritate de lucru judecat în procesul de față.

În această privință, Curtea constată că decizia penală a statuat cu autoritate de lucru judecat asupra întrunirii în persoana apelantei a elementelor constitutive ale infracțiunii de luare de mită, în varianta complicității. Referirile instanței penale la caracterul simulat al contractului de vânzare-cumpărare s-au realizat în acest context, considerentele arătând, pe larg, de ce apelanta și soțul său s-au comportat, în fapt, ca adevărați proprietari ai imobilului din str. Christian Tell nr.15 și, astfel, contravaloarea lucrărilor executate la acest imobil și neachitate de inculpat, au reprezentat foloase necuvenite.

Cele reținute de instanța penală au avut drept temei probele administrate în procesul penal care au condus la stabilirea situației de fapt expuse în considerentele deciziei de condamnare.

Curtea apreciază, însă, că situația de fapt din care rezultă întrunirea elementelor constitutive ale unei infracțiuni, stabilită în cadrul unui proces penal, de regulă, nu poate fi opusă în cadrul procesului civil, unde admisibilitatea probelor este guvernată de reguli distincte. Singura excepție este cea la care s-a făcut referire anterior, când instanța civilă este investită cu soluționarea acțiunii civile din cadrul procesului penal. Or, în cauza de față, instanța civilă nu este investită cu o astfel de acțiune, situație în care admisibilitatea probelor este guvernată de regulile aplicabile procesului civil, fără să poată fi opusă autoritatea de lucru judecat a hotărârii penale.

Or, astfel cum s-a arătat deja, acestea sunt reprezentate de dispozițiile art.1191 și urm. C.civ. 1864, dispoziții legale pe care prima instanță le-a avut în vedere, susținerile apelantei în sensul că prima instanță ar fi aplicat greșit dispozițiile Noului Cod civil cu privire la proba simulației fiind vădit nefondate și contrare considerențelor neechivoce ale sentinței apelate.

Cât privește trimitere apelantei la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, se constată că cele statuate în hotărârile pronunțate în cauzele la care a făcut trimitere apelanta nu își găsesc aplicabilitatea în cauza de față.

Într-adevăr, în cauza Beian contra României s-a statuat în sensul că existența unei practici neunitare la nivelul instanței supreme cu privire la o cazuistică identică reprezintă o atingere adusă dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenție, fiind contrară principiului securității juridice.

În cauza de față, însă, nu suntem în fața unor ipoteze identice, căci în cadrul procesului penal s-a analizat dacă apelanta s-a făcut vinovată de complicitate la infracțiune de luare de mită, analiză în cadrul căreia s-a verificat și dacă, în fapt, reclamanta și soțul său erau adevărații beneficiari ai lucrărilor de îmbunătățiri realizate la imobilul din str. Cristian Tell, în timp ce în cadrul litigiului de față se analizează dacă, potrivit legii civile, contractul de vânzare-cumpărare încheiat între Tamara Cernășov și Paul Opriș cu privire la acest imobil a fost un act fictiv. Regulile de admisibilitate a probelor în procesul penal sunt diferite de cele din procesul civil, astfel încât analiza făcută de instanța penală cu privire la elementele constitutive ale unei infracțiuni nu este aptă să producă efecte asupra modului de soluționare a acțiunii în declararea simulației, în sensul legii civile.

Nici cele decise prin hotărârile pronunțate în alte cauze la care a făcut trimitere apelanta nu au legătură cu cauza de față. Hotărârile pronunțate în cauzele SC Pilot Service contra României, Cauza Amurăriței contra României și Cauza Zazanis contra Greciei aduc în discuție dreptul la un proces echitabil, în componenta sa referitoare la executarea hotărârilor pronunțate, precum și principiul securității raporturilor juridice, ce presupune ca soluțiile definitive date de instanțele judecătorești unor probleme juridice să nu mai poată fi contestate.

Or, prin decizia penală invocată nu s-a dat o soluție asupra simulației contractului de vânzare-cumpărare din perspectiva legii civile, instanța penală statuând, în mod exclusiv, numai din perspectiva legii penale (cum s-a și arătat în mod expres în considerentele deciziei- fila 33 vol.II penultimul paragraf); într-o atare situație, cele decise reprezintă soluții definitive exclusiv

din perspectiva legii penale, nu și a celei civile, astfel încât, instanța civilă va pronunța o soluție pe baza probelor administrate, în conformitate cu dispozițiile de drept substanțial și procesual civil aplicabile cauzei, fără a se pune problema unei contradicții între hotărârea pronunțată în materie penală cu cea pronunțată în materie civilă.

De aceea, nici dispozițiile art.435 alin.2 C.pr.civ. nu pot fi duse ca argument pentru a accepta cele reținute prin decizia penală ca făcând dovada caracterului simulat al contractului de vânzare-cumpărare.

Prin absurd, dacă s-ar accepta ideea că decizia penală face dovada caracterului simulat al actului împotriva părților, iar pentru înlăturarea acesteia ar fi necesar ca aceștia să facă proba contrară, s-ar ajunge la situația în care părților li s-ar pretinde să facă o probă imposibilă, constând în faptul că actul juridic nu este simulat. Cu alte cuvinte, părților li s-ar pretinde să facă dovada unui fapt negativ, imposibil de realizat, pentru a combate cele reținute printr-o decizie penală pronunțată într-un proces în care nu au fost părți. O astfel de concluzie nu poate fi acceptată, ceea ce conduce la concluzia că, în acest caz, dispozițiile art.435 alin.2 C.pr.civ. nu sunt aplicabile.

Cât privește susținerile apelantei potrivit cu care prima instanță a făcut o greșită aplicare a principiului potrivit cu care nimeni nu își poate invoca propria culpă (*nemo auditur propriam turpitudinem allegans*), Curtea constată că motivarea primei instanțe pe acest aspect este una subsidiară, pentru ipoteza în care s-ar aprecia că în virtutea dispozițiilor art.435 alin.2 C.pr.civ. hotărârea pronunțată în materie penală ar fi opozabilă părților, ce nu au făcut dovada contrară celor reținute prin această hotărâre.

Or, pentru motivele reținute anterior, Curtea a constatat că dispozițiile art.435 alin.2 C.pr.civ. nu sunt aplicabile cauzei, iar apelanta-reclamantă nu a făcut dovada caracterului fictiv al simulației printr-unul din mijloacele de probă prevăzute de legea civilă.

Câtă vreme s-a reținut că simulația nu a fost dovedită, este de prisos a se mai analiza dacă aceasta a avut un caracter ilicit și cum s-ar răsfrânge caracterul ilicit al simulației asupra actelor juridice ce intră în alcătuirea acesteia, respectiv dacă ar fi afectată valabilitatea actului public, al actului secret, sau al ambelor. Oricum, Curtea remarcă faptul că în cauză, nici pe cale de acțiune, nici pe cale de excepție nu a fost invocată nulitatea actului secret, astfel încât instanța nu este investită să se pronunțe în această privință.

Pentru motivele expuse și având în vedere dispozițiile art.480 C.pr.civ., apelul va fi respins ca nefondat.

În ceea ce privește cheltuielile de judecată solicitate de intimați, Curtea le va respinge, constatând că intimații nu au făcut dovada acestora, în conformitate cu dispozițiile art.452 c.pr.civ. Factura fiscală pentru onorariu de avocat în cuantum de 22.000 lei, nu face dovada cheltuielilor de judecate făcute de intimați. În acest sens era necesară fie depunerea chitanței ce atestă plata acestei sume, fie un alt mijloc de probă (dovadă de plată electronică, ordin de plată) care să ateste realitatea acestor cheltuieli, probe pe care intimații nu au înțeles să le depună.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Respinge apelul formulat de apelanta-reclamantă **NĂSTASE DANIELA** împotriva încheierii de ședință din 07.10.2022 și a sentinței civile nr. 1612/21.10.2022, pronunțată în dosarul nr. 9819/3/2022 de către Tribunalul București – Secția a V-a civilă în contradictoriu cu intimații-părți **ARDELEAN FLORICA-LUCIA,**
OPRIȘ ANDRA-LAVINIA și OPRIȘ VLADIMIR-CODRUȚ, ca nefondat.

Respinge cererea intimaților privind acordarea cheltuielilor de judecată ca neîntemeiată.

Cu recurs în 30 de zile de la comunicare.

Cererea de recurs se depune la Curtea de Apel București.
Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei azi,
20.04.2023.

PREȘEDINTE
Andreea Popescu

JUDECĂTOR
Ana-Cristina Ciobanu-Dordea

GREFIER
Dorin Amzuloiu

Red./Tred. AP-1.06.2023
6 ex.
Trib. Buc. Secția V-a civilă
Jud. F.Vilceanu

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO